

CASTELLS CATALANS

FLIX

Nom del castell: Flix
Data de construcció: XII-XVIII-XIX
Municipi: Flix
Comarca: Ribera d'Ebre
Altitud: 120 m
Coordenades: E 0.555444 N 41.237917
(Geogràfica - ETRS89)
Com arribar-hi: situat en un turó prop de la vila de Flix i damunt de l'Ebre.

El castell de Flix és un edifici de Flix (Ribera d'Ebre) declarat bé cultural d'interès nacional. És una fortificació emmurallada situada al nord-est del nucli urbà de la població de Flix, dalt d'un turó situat dins del meandre que conforma el riu Ebre, a la riba dreta, i prop del nucli urbà i del cementiri.

Història

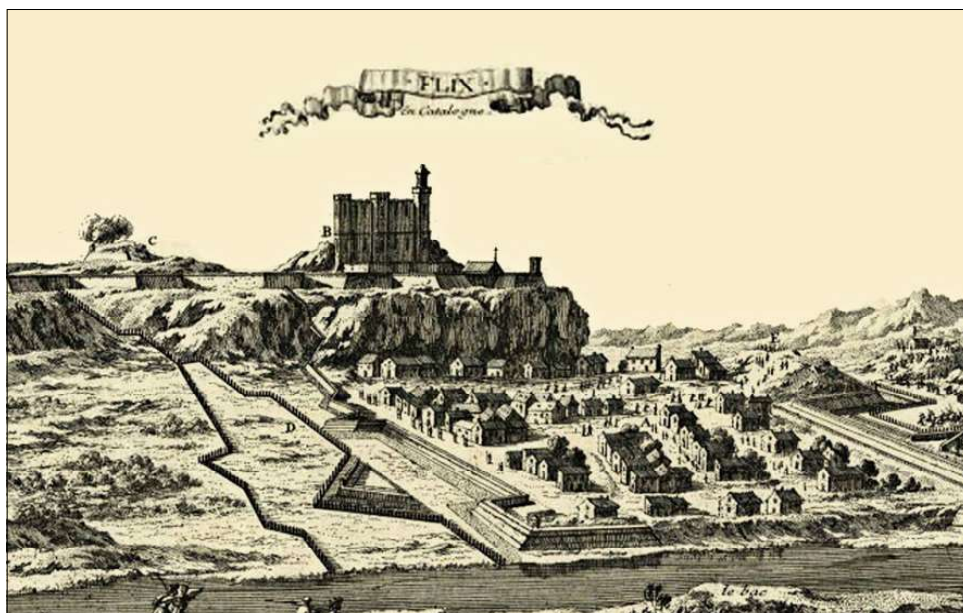
Els orígens del castell de Flix són incerts, i alguns autors suggereixen que sota l'estructura del castell s'hi troben vestigis d'època romana i fins i tot hom diu que fou bastit sobre les restes d'un far o talaia ibèrica. Les últimes excavacions arqueològiques semblen desmentir aquest fet. Algunes fonts apunten que fou documentat el 1154 a través d'una donació del comte Ramon Berenguer IV a Bonifaci de Volta. El 1276 el rei Jaume I el va vendre a Arnau de Bosc. Encara apreciem restes del castell original per dins del

El castell amb l'Ebre als seus peus.

que es va construir al segle XVIII. El 1837, durant la primera guerra carlina, es va construir l'actual castell, i el 1874, durant la tercera guerra carlina, uns murs i una gran torre rodona hi foren afegits. La seua situació geogràfica el convertí en un dels més importants de la comarca, junt amb el castell de Mequinensa i el castell de Miravet. Tenia importància tant a la guerra civil del segle XV, com a la dels segadors del segle XVII i la de Successió del segle XVIII.

Després de la destrucció del castell d'origen sarraí, l'anomenat Castell Nou fou bastit el 1837, en un lloc diferent que el sarraí. Aquest fou construït a instàncies del comte de Morella, Ramon Cabre-

*"Flix en Catalogne".
Gravat de Sébastien
de Pontault. Senyor de
Beaulieu, 1659. Setge en
la Guerra dels Segadors.
Dalt del turó, el castell i
l'església. Al peu la vila
fortificada.*

ra, que l'utilitzà durant la primera guerra Carlina per protegir la dreta de l'Ebre. Per això els seus murs el protegiren quan ell i el seu exèrcit creuaren el riu en la seva retirada, camí de l'exili el 2 de juny de 1840. Vers el 1872 i 1873, durant la tercera guerra, el castell fou restaurat. El 19 de juny de 1875 va ser assaltat per les tropes del general Eduardo Gamir, i s'hi instal·là una guarnició liberal fins al 28 de juny de 1876. A partir d'aquest moment va ser abandonat.

Des del seu abandonament l'any 1876, el castell va patir un gran deteriorament. Per aquest motiu, el 2009 es van dur a terme unes obres de restauració amb l'objectiu de fer-lo visitable. El 2012, la restauració fou guardonada amb el Premi Qualitat Ebreca al millor edifici restaurat.

Arquitectura

Fortificació emmurallada de planta irregular formada per tres torres circulars, unides per trams de murs espitllersats, i amb una zona de pati al mig del recinte que integra una gran cisterna de planta ovalada. La torre que predomina és la de l'extrem sud-oest, i correspon al tipus de fort de Vauban. Presenta un ample diàmetre, poca alçada, els paraments atalussats i una única espitllera orientada al camí d'accés des del poble. La part superior està rematada per una cornisa damunt la que s'assenta el coronament, actualment mig enrunat. A l'interior, la torre està coberta per una volta esfèrica bastida en maons i s'hi accedeix mitjançant tres obertures rectangulars, situades a l'interior del recinte de la fortificació. Les altres

dues torres, de guaita i situades al nord i nord-est del recinte, no són tant grans com la primera i no presenten els paraments atalussats. Tot i així presenten filades d'espitlleres a diferent nivell bastides en pedra, i conserven bona part del revestiment original exterior. Els murs exteriors que delimiten el recinte i uneixen les torres presenten filades d'espitlleres a la part superior del parament, majoritàriament bastides en maons. El llenç de ponent, orientat al riu, presenta el basament atalussat, de la mateixa manera que la torre més gran. A l'interior del recinte del castell, el pati està delimitat per murs espitllersats. Hi ha altres paraments que conserven part dels enlluïts originals i també els arrencaments d'algunes de les voltes que cobrien les estances, sobretot al sector sud-est. La construcció està bastida en pedra sense treballar de mida similar, disposada en filades força regulars i lligada amb abundant morter. Actualment, el castell està essent objecte d'una gran restauració amb data final a l'estiu del 2010.

Extret de:

https://ca.wikipedia.org/wiki/Castell_de_Flix

Elena Fàbregas

Jordi Gironès

Abril 2017

